Seat No.	

SJ - 48

Total No. of Pages : 5

B.Ed. I - Year (Semester – II) Examination, April - 2025

Learning and Teaching (Course – 4)

Sub. Code : 77922

Day and Date : Thursday, 24/04/2025 **Total Marks : 70**

Time : 10.30 am to 01.30 pm

Instruction : 1) **All questions are compulsory.**

2) **Figures to the right side indicate full marks.**

3) **Candidates who intend to write answers in Marathi are advised to read original questions in English.**

4) **Answer the question no. 3, 4 and 5 in 800 words.**

Q. 1. A) Choose the correct alternative. **[05]**

1) Which of the following is the highest level of learning in the Gagne's Hierarchical theory of learning?

A) Multiple discrimination B) Concept learning

C) Learning of principles D) Problem solving

2) The goal in Maslow's hierarchy of need is to attain the level or stage of .....

A) Self - actualization B) Esteem

C) Safety D) Cognitive

3) Constructivism is based on ..... branch of philosophy.

A) Epistemology B) Axiology

C) Metaphysics D) Logic

Scanned with OKEN Scanner

4) ..... plays important role in determining speed and quality of information transfer in brain.

A) Dendrites B) Synapse

C) Neurotransmitters D) None of these

5) Which of the following statement is wrong?

A) Learning is the continuous process.

B) Learning takes place due to the insight.

C) Maturity is not important in the learning process.

D) Motivation is important for learning process.

B) Answer the following questions in one word. **[05]**

1) Who got the first honor of presenting the learning theory?
2) Which stage in the learning curve is the plateau?
3) Which level of teaching is also known as introspective level?
4) Which is the main role of a constructivist teacher?
5) Who coined the term, "learner autonomy" firstly?

Q. 2. Answer the following questions in brief (250 words) (Any Six) **[30]**

1) Explain hierarchy in teaching structure.
2) Explain types of transfer of learning.
3) Select any one unit in your B.Ed. syllabus and prepare a concept map.
4) How does knowledge creation take place through collaborative learning?
5) How will you plan the teaching activity by using constructivist approach?
6) Explain Ausubel's meaningful verbal learning theory.
7) How will you build self esteem among your students?
8) Explain multiple responsibilities of a teacher.

Scanned with OKEN Scanner

Q. 3. Explain the meaning, nature and maxims of teaching. **[10]**

Q. 4. What is meant by perception? Explain the factors affecting on perception. **[10]**

OR

What is meant by operant conditioning? Explain B.F. Skinner's operant conditioning theory. Differentiate between operant conditioning and classical conditioning.

Q. 5. What is meant by reflective thinking? How will you use project and group work techniques to promote diversity in the classroom? **[10]**

OR

What is the need of professional development of teachers? How do you develop teachers professionally?

मराठीत रूपांतर

प्रश्न 1. अ) योग्य पर्याय निवडा. **[05]**

1) गॅग्नेच्या श्रेणीबद्ध अध्ययन उपपत्तीमध्ये खालीलपैकी कोणते अध्ययन उच्च स्तरावरील आहे?

अ) बहुविध भेदाभेदन ब) संकल्पना अध्ययन

क) तत्वांचे अध्ययन ड) समस्या निराकरण

2) मॅस्लोच्या गरजांच्या श्रेणीबद्ध रचनेमध्ये ..... ची पातळी किंवा टप्पा गाठणे हे ध्येय आहे.

अ) आत्मप्रचिती ब) सन्मान क) सुरक्षितता ड) बोधात्मकता

3) ज्ञानरचनावाद, तत्त्वज्ञानाच्या ..... शाखेवर आधारित आहे.

अ) ज्ञानमीमांसा ब) मूल्यमीमांसा

क) तत्वमीमांसा ड) तर्कशास्त्र

Scanned with OKEN Scanner

4) मेंदूतील माहिती प्रक्रियाकरण प्रक्रियेचा वेग आणि गुणवत्ता ठरविण्यामध्ये ..... महत्त्वाची भूमिका बजावतात.

अ) चेतालोम　　ब) चेतोपगम

क) चेतातंतू रसायन　　ड) वरीलपैकी कोणतेही नाही

5) खालीलपैकी कोणते विधान चुकीचे आहे?

अ) अध्ययन ही निरंतर चालणारी प्रक्रिया आहे.

ब) मर्मदृष्टीमुळे अध्ययन घडते.

क) अध्ययन प्रक्रियेत परिपक्वता महत्त्वाची नसते.

ड) अध्ययन प्रक्रियेसाठी प्रेरणा महत्त्वाची असते.

ब) एका शब्दात उत्तरे द्या. **[05]**

1) अध्ययनविषयक उपपत्ती मांडण्याचा पहिला मान कोणी मिळवला?

2) 'पठारावस्था' हा अध्ययन वक्रातील कितवा टप्पा आहे?

3) अध्यापनाचा कोणता स्तर आत्मनिरीक्षण स्तर म्हणूनही ओळखला जातो?

4) ज्ञानरचनावादी शिक्षकाची मुख्य भूमिका कोणती आहे?

5) "लर्नर ऑटोनोमी" ही संज्ञा प्रथम कोणी तयार केली?

प्रश्न 2. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे द्या. (250 शब्दात) (कोणतेही 6) **[30]**

1) अध्यापनातील श्रेणीबद्ध संरचना स्पष्ट करा.

2) अध्ययन संक्रमणाचे प्रकार स्पष्ट करा.

3) बी. एड. पाठ्यक्रमातील कोणताही एक घटक निवडा व संकल्पना चित्र तयार करा.

4) सहकार्यात्मक अध्ययनातून ज्ञाननिर्मिती कशी होते?

5) ज्ञानरचनावादी उपागमाचा उपयोग करून तुम्ही अध्यापन कृतींचे नियोजन कसे कराल?

6) आसुबेलची अर्थपूर्ण शाब्दिक अध्ययन उपपत्ती स्पष्ट करा.

7) तुम्ही तुमच्या विद्यार्थ्यांमध्ये आत्मसन्मान कसा निर्माण कराल?

8) शिक्षकाच्या विविध जबाबदाऱ्या स्पष्ट करा.

SJ-567

Scanned with OKEN Scanner

प्रश्न 3. अध्यापनाचा अर्थ, स्वरूप व सूत्रे स्पष्ट करा. **[10]**

प्रश्न 4. अवबोध म्हणजे काय? अवबोधावर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा. **[10]**

किंवा

साधक अभिसंधान म्हणजे काय? बी. एफ. स्किनर यांची साधक अभिसंधान उपपत्ती स्पष्ट करा आणि साधक अभिसंधान व अभिजात अभिसंधान यातील फरक स्पष्ट करा.

प्रश्न 5. चिंतन अध्यापन म्हणजे काय? वर्गातील विविधतेला चालना देण्यासाठी तुम्ही प्रकल्प व गटकार्य या तंत्रांचा वापर कसा कराल? **[10]**

किंवा

शिक्षकांच्या व्यावसायिक विकासाची गरज काय? तुम्ही शिक्षकांचा व्यावसायिक विकास कसा साधाल?

99750

Scanned with OKEN Scanner

Seat No.	

SJ - 49

Total No. of Pages : 3

B.Ed. (Part - I) (Semester – II)
Examination - April 2025
Knowledge and Curriculum (P - 1)

Sub. Code : 77923

Day and Date : Friday, 25/04/2025
Time : 10.30 am to 12.00 pm

Total Marks : 35

Instruction : 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.
3) Candidates who intend to write their answers in Marathi are advised to read original questions in English.

Q. 1. Choose correct alternative and complete the following sentences. **[5]**

1) Knowledge does not mean .....

A) Sensation
B) True Faith
C) Logic
D) Superstition

2) 18th December is celebrated as ..... day in India.

A) Constitution
B) Environment
C) Minority Rights
D) Global Anti - AIDS

3) Gijubhai Badheka has wrote a book named ..... including his educational experiments.

A) *Mata Pita se*
B) *Diwaswapna*
C) *Kaise ho shikshak*
D) Montessori Education

P.T.O.

Scanned with OKEN Scanner

4) Plato presented his philosophy in .....

A) Republic B) De Anemia

C) Slave Capital D) Wealth of Nation

5) Out of the following ..... does not hinder social change.

A) conservatism B) social customs

C) heterogeneity D) education

Q. 2. Answer the following questions in at least 250 words. (Any Two) **[10]**

a) Explain types of curriculum framing.

b) Write five points of differences between belief and truth.

c) What are the goals of Education according to Dr. Babasaheb Ambedkar?

Q. 3. Explain the concept of 'Autonomy of Teacher' and the factors affecting Teacher's autonomy. **[10]**

Q. 4. Explain how education can help to improve international understanding. **[10]**

OR

Explain steps in curriculum development.

AA7486

मराठी रूपांतर

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

3) जे विद्यार्थी मराठीतून उत्तरे लिहू इच्छितात त्यांनी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1. योग्य पर्याय निवडून विधान पूर्ण करा. **[05]**

1) ज्ञान म्हणजे ..... नाही.

अ) संवेदना ब) खरा विश्वास क) तर्कबुद्धी ड) अंधश्रद्धा

Scanned with OKEN Scanner

2) 18 डिसेंबर हा दिवस भारतामध्ये ..... दिवस म्हणून साजरा केला जातो.

अ) संविधान　　ब) पर्यावरण

क) अल्पसंख्यांक हक्क　　ड) जागतिक एड्स विरोधी

3) गिजुभाई बधेका यांनी ..... या पुस्तकातून आपले शिक्षण विषयक प्रयोग कथन केले आहेत.

अ) माता पिता से　　ब) दिवास्वप्न

क) कैसे हो शिक्षक　　ड) मॉन्टेसरी शिक्षण

4) प्लेटोने आपले तत्त्वज्ञान ..... या ग्रंथातून मांडले.

अ) रिपब्लिक　　ब) डे ॲनिमिया

क) दास कॅपिटल　　ड) वेल्थ ऑफ नेशन

5) समाजपरिवर्तनात खालीलपैकी ..... हा घटक अडथळा आणत नाही.

अ) रूढीप्रियता　　ब) सामाजिक चालीरीती

क) विषमता　　ड) शिक्षण

प्रश्न 2. खालील प्रश्नांची 250 शब्दात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) **[10]**

1) अभ्यासक्रम संरचनेचे प्रकार स्पष्ट करा.

2) विश्वास आणि सत्य यांतील फरकाचे पाच मुद्दे लिहा.

3) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या मते शिक्षणाची ध्येये कोणती?

प्रश्न 3. 'शिक्षकाची स्वायत्तता' ही संकल्पना स्पष्ट करून शिक्षकाच्या स्वायत्ततेवर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा. **[10]**

प्रश्न 4. आंतरराष्ट्रीय सामंजस्य सुधारण्यात शिक्षण कशी मदत करू शकते ते स्पष्ट करा. **[10]**

किंवा

अभ्यासक्रम निर्मितीतील पायऱ्या स्पष्ट करा.

Scanned with OKEN Scanner

Seat No.	

SJ- 50

Total No. of Pages : 2

B.Ed. (Part-I) (Semester – II)
Examination, April - 2025
MARATHI METHOD
Pedagogy of School- Sub-I
शालेय विषयांचे अध्यापनशास्त्र : मराठी (Paper-VI-A)
Sub. Code - 77924

Day and Date : Saturday, 26/04/2025 **Total Marks : 35**

Time : 10.30 a.m. to 12:00 p.m.

सूचना : **1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.**
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र. 1) योग्य पर्याय निवडा. **05**

1) 'विद्यार्थी वाक्प्रचाराचा वाक्यात उपयोग करतो' हे ..... या उद्दिष्टाचे स्पष्टीकरण आहे.
अ) ज्ञान ब) आकलन
क) उपयोजन ड) कौशल्य

2) वादविवाद हा उपक्रम ..... या उद्दिष्टाशी संबंधित आहे.
अ) श्रवण ब) भाषण
क) वाचन ड) लेखन

3) खालीलपैकी ..... घटक पत्रलेखनाशी संबंधित नाही.
अ) पत्ता ब) दिनांक
क) शीर्षक ड) स्वाक्षरी

4) प्रत्यक्ष अध्ययन अनुभवाचे ..... हे एक उदाहरण आहे.
अ) तक्ते ब) नकाशे
क) प्रतिकृती ड) सहल

P.T.O.

A18331

Scanned with OKEN Scanner

5) खालीलपैकी ..... अध्यापन पद्धती शिक्षककेंद्री आहे.

अ) व्याख्यान ब) चर्चा

क) नाट्यीकरण ड) उदगामी

प्र. 2) खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) **10**

1) मराठी भाषेचा हिंदी भाषेशी समन्वय कसा साधता येईल?

2) पद्य अध्यापनाची उद्दिष्टे स्पष्ट करा.

3) विद्यार्थ्यांच्या ठायी तुम्ही संभाषण कला कशी विकसित कराल?

प्र. 3) मराठी विषयाच्या अध्यापनासाठी कोणकोणत्या अध्यापन पद्धती आहेत? चर्चा पद्धतीचे गुण व मर्यादा स्पष्ट करा. **10**

प्र. 4) मराठी भाषेचे शालेय अभ्यासक्रमातील स्थान व महत्त्व स्पष्ट करा. **10**

किंवा

व्याकरणाबद्दल विद्यार्थ्यांच्या मनात अप्रीती का निर्माण होते? व्याकरण अध्यापनात तुम्ही उदगामी पद्धतीचा उपयोग कसा कराल?

41833

Scanned with OKEN Scanner

Seat No.	

SJ - 52

Total No. of Pages : 02

B.Ed. (Part-I)(Semester-II)
Examination, April 2025
HINDI
Pedagogy of School Subject - I Hindi
Sub. Code : 77925

Day and Date : Saturday - 26-04-2025 **Total Marks : 35**

Time : 10.30 p.m. to 12.00 p.m.

सूचना : 1) सभी प्रश्न अनिवार्य है।

2) प्रश्न के दाहिनी ओर की संख्या उस प्रश्न के लिए निर्धारित अंक दर्शाती है।

प्र. 1) रिक्त स्थानों की पूर्ति उचित पर्याय चूनकर कीजिए। **(5)**

1) त्रिभाषा सूत्र का निर्माण ..... आयोग ने किया ।

अ) कोठारी ब) मुदलियार

क) राधाकृष्णन ड) शिक्षा

2) हिंदी दिवस हर साल ..... को मनाया जाता है ।

अ) 14 जनवरी ब) 14 जून

क) 14 सितंबर ड) 14 दिसंबर

3) स्वाध्याय का हेतू ..... के लिए प्रेरित करना है ।

अ) अध्ययन ब) स्वयंअध्ययन

क) फुरसत के समय सदुपयोग ड) ज्ञानग्रहण

4) सार लेखन का दुसरा नाम ..... है ।

अ) संक्षेपण ब) श्रृतलेखन

क) अनुलेखन ड) शुद्धलेखन

Scanned with OKEN Scanner

5) पाठ्यपुस्तक में व्यक्त किये हुए विचार अपने शब्दों में कहता है । यह ..... उद्देश का स्पष्टीकरण (निष्पत्ती) है ।

अ) ज्ञान ब) आकलन

क) प्रकटीकरण ड) अभिरूची

प्र. 2) निम्नलिखित में से किन्ही दो प्रश्नों के जवाब 250 शब्दों में लिखिए **(10)**

अ) समवाय याने क्या? हिंदी भाषा का किन्हीं दो विषयों से समवाय स्पष्ट कीजिए।

ब) गद्य अध्यापन की सीढियों का सोदाहरण वर्णन कीजिए ।

क) भाषा अध्यापन के किन्हीं दो सूत्रों को सोदाहरण स्पष्ट कीजिए ।

प्र. 3) निम्नलिखित प्रश्न का उत्तर 800 शब्दों में लिखिए । **(10)**

हिंदी अध्यापन की विभिन्न प्रणालियाँ बताइये । संभाषण प्रणाली का स्वरुप, उसके गुण-दोष सोदाहरण स्पष्ट कीजिए ।

प्र. 4) निम्नलिखित प्रश्न का उत्तर 800 शब्दों में लिखिए । **(10)**

हिंदी भाषा अध्यापन के उद्देश के स्पष्टीकरण विस्तार से स्पष्ट कीजिए ।

अथवा

हिंदी भाषा शिक्षा के व्यापक उद्देश लिखिए ।

8998852

Scanned with OKEN Scanner

Seat No.	

SJ - 53

Total No. of Pages : 02

B.Ed. (Part-I) (Semester-II)
Examination, April 2025
ENGLISH
(6 a-I) - Pedagogy of School Subject - I
Sub. Code : 77926

Day and Date : Saturday, 26.04.25 **Total Marks : 35**

Time : 10.30 a.m. to 12.00 p.m.

Instructions : **1) All Questions are Compulsory.**

2) Figures to the right indicate Full Marks.

3) Answer the question number 3 and 4 in 800 words.

Q.1) Choose the correct alternative for the following questions. **(5)**

i) Pair work and group work are used in ..... approach.

A) Structural B) Humanistic

C) Situational D) Communicative

ii) The important skill in teaching a Poem is ..... effectively.

A) to read B) to write

C) to speak D) to listen

iii) To create atmosphere of English ..... method is useful.

A) Grammar translation B) Direct

C) Electic D) Bilingual

iv) In English there are four important aspects i.e. Prose, Poetry, Grammar, and .....

A) Vocabulary B) Essay

C) Composition D) Translation

Scanned with OKEN Scanner

v) The aids which appeal to ear are ..... aids.

A) Audio-visual B) virtual

C) audio D) instructional

Q.2) Answer the following questions in 250 Words (Any Two) **(10)**

1) What is the importance of English in multilingual society?

2) Which are the classroom objectives of teaching English?

3) Which are the support services used for teaching of English?

Q.3) What is meant by Direct Method of teaching English? Explain the merits of Direct Method. **(10)**

Q.4) What is meant by Composition? Explain the different types of composition with its features. **(10)**

OR

How will you develop the Listening and Speaking skills of your students? Explain with suitable example.

Scanned with OKEN Scanner

SJ - 54

Seat No.	

Total No. of Pages : 03

B.Ed. (Part-I) (Semester-II)

Examination April 2025

Pedagogy of School Subject 1- SCIENCE

Curriculum and pedagogical studies

Sub. Code : 77928

Day and Date : Saturday, 26.04.2025 **Total Marks : 35**

Time : 1.30 a.m. to 12.00 p.m.

Instructions : 1) All Questions are Compulsory.

2) Figures to the right indicate Full Marks.

Q.1) Choose the correct alternative for the following questions. **(5)**

i) Project method is prepared by .....

A) Stevenson B) John Dewey

C) Kilpatrick D) Armstrong

ii) The specification-student draw a diagram belongs to ..... objective.

A) Memorization B) Utilization

C) Skill D) Understanding

iii) Light year is unit of .....

A) Time B) Distance

C) Displacement D) Velocity

iv) ..... is the unit of mass and Weight.

A) Kg and tonne B) Kg and N

C) N and Kg D) All of these

Scanned with OKEN Scanner

v) Based on research efforts of ..... concept attainment model is formed.

A) Bruce Joyce B) Marshawill

C) Jerome Bruner D) David Asubel

Q.2) Attempt any two of the following. **(10)**

1) Give contribution of Issac Newton to Science.

2) Write instructional objectives and specifications of unit Metabolism.

3) Explain any three maxims of teaching science.

Q.3) What do you meant by science? Give importance of science in life. **(10)**

Q.4) What is meant by Demonstration? Explain demonstration method of teaching science. **(10)**

OR

Explain the following instructional approaches of science.

1) Questioning 2) Observation

मराठी रुपांतर

सूचना : **1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.**

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र. 1) योग्य पर्याय निवडून रिकाम्या जागा भरा. **(5)**

1) प्रकल्प पद्धती ..... यांनी तयार केली.

अ) स्टिव्हन्सन ब) जॉन ड्युई

क) किलपॅट्रिक ड) आर्मस्ट्रॉंग

2) विद्यार्थी आकृती रेखाटतो, हे स्पष्टीकरण ..... उद्दिष्टाचे आहे.

अ) स्मरण ब) उपयोजन

क) कौशल्य ड) आकलन

Scanned with OKEN Scanner

3) प्रकाशवर्ष हे ..... एकक आहे.

अ) वेळेचे
ब) अंतराचे
क) विस्थापनाचे
ड) वेगाचे

4) ..... ही वस्तुमान आणि वजनाची एकके आहेत.

अ) किलोग्रॅम व टन
ब) किलोग्रॅम व न्यूटन
क) न्यूटन व किलोग्रॅम
ड) दिलेले सर्व पर्याय

5) ..... यांनी मांडलेल्या उपपत्तीवर आधारित संबोध साध्यता प्रतिमान आहे.

अ) ब्रुस जॉयसी
ब) मार्शावील
क) जेरॉम ब्रुनर
ड) डेव्हिड आसुबेल

प्र. 2) खालील प्रश्न सोडवा. (कोणतेही दोन) **(10)**

1) आयझॅक न्यूटन यांनी शास्त्राला दिलेले योगदान स्पष्ट करा.

2) पचन या घटकासाठी अनुदेशनाची उद्दिष्टे व स्पष्टीकरणे लिहा.

3) शास्त्र अध्यापनाची कोणतीही तीन सूत्रे स्पष्ट करा.

प्र. 3) शास्त्र म्हणजे काय ते सांगून, शास्त्राचे जीवनातील महत्त्व स्पष्ट करा. **(10)**

प्र. 4) दिग्दर्शन म्हणजे काय ते सांगून, शास्त्र अध्यापनाची दिग्दर्शन पद्धती स्पष्ट करा. **(10)**

किंवा

शास्त्र अनुदेशनाचे खालील मार्ग स्पष्ट करा.

1) प्रश्न विचारणे वाढवा **2)** निरीक्षण

Scanned with OKEN Scanner

SR-55

Seat No.	

Total No. of Pages : 5

B.Ed. (Part - I) (Semester -II)
Examination, November-2025
LEARNING AND TEACHING (Paper - IV)
Sub. Code : 77922

Day and Date : Saturday, 15/11/2025 **Total Marks : 70**

Time : 10:30 a.m. to 01:30 p.m.

Instructions : 1) **All questions are compulsory.**
2) **Figures to the right indicate full marks.**
3) **Refer English version of question paper as the original.**
4) **Answer the question number 3,4 and 5 in 800 words.**

Q1) A) Choose the correct alternative. [5]

1) 'Learning is the change in behavior that accurs through experience' this defi nation is given by _____.

A) Kimble B) Gilford

C) Garret D) Murphy

2) An important factor affecting learning is _____.

A) Knowledge B) Educational experinece

C) Family D) Society

3) Meaningful learning and instruction theory presented by _____.

A) Bruner B) Thorndike

C) Skinner D) Asubel

P.T.O.

Scanned with OKEN Scanner

4) _____ is considered to be the father of memory level.

A) Morrison B) Herbert

C) Piaget D) Hunt

5) _____ are the components of learner autonomy.

A) Learning to learn B) Critical thinking

C) Collaboration D) All the above

B) Answer the following questions in one sentence. **[05]**

1) Which are the types of constructivism?

2) What is meant by learning outcome?

3) State the types of transfer of learning?

4) Which psychologist first studied forgetting?

5) Which laws of learning are given by Thorndike?

Q2) Answer the following questions in 250 words.(Any six) **[30]**

1) Explain the nature of learning process.

2) What is attention? Explain three kinds of attention.

3) Which components appear in Bruner's theory of instruction?

4) Explain the components of co-operative learning process.

5) Explain the principles of teaching.

6) What is student autonomy? What are the factors affecting student autonomy?

7) State the characteristics of teachin profession.

8) Explain the types of computer assisted instruction.

Q3) What is meant by learning? Explain the factors affecting learning in context to school, teacher and family. **[10]**

Scanned with OKEN Scanner

Q4) Explain Asubel's theory of meaningful learning and instruction. **[10]**

OR

What are different levels of teaching? Explain Herber's model of teaching which is used to teach memory level of teaching.

Q5) Explain the multiple responsibilities of a teachers with example. **[10]**

OR

What is constructivism? What should be the teacher's role in teaching according to constructivism.

मराठी रुपांतर

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडवणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नाचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

3) जे विद्यार्थी मराठीतून उत्तरे लिहू इच्छितात त्यांनी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका वाचावी.

4) प्रश्न क्र. 3, 4 व 5 यांची उत्तरे प्रत्येकी 800 शब्दांत लिहा.

Q1) अ) योग्य पर्याय निवडा. **[5]**

1) 'अध्ययन म्हणजे अनुभवातून घडणारा वर्तनातील बदल होय' ही व्याख्या ----- यांनी दिली.

अ) किंबल ब) गिलफोर्ड

क) गॅरेट ड) मर्फी

2) अध्ययनावर परिणाम करणारा महत्त्वाचा घटक म्हणजे --------- होय.

अ) ज्ञान ब) शैक्षणिक अनुभव

क) कुटुंब ड) समाज

Scanned with OKEN Scanner

3) अर्थपूर्ण अध्ययन व अनुदेशन उपपत्ती --------- यांनी मांडली.

अ) ब्रुनर ब) थॉर्नडाईक

क) स्कीनर ड) आसुबेल

4) स्मृती पातळीचा जनक --------- यांना मानले जाते.

अ) मॉरिसन ब) हर्बार्ट

क) पियाजे ड) हंट

5) अध्ययनार्थी स्वायत्ततेचे --------- घटक आहेत.

अ) शिकण्यासाठी अध्ययन ब) चिंतन विचार

क) सहयोग ड) दिलेले सर्व पर्याय

ब) खालील प्रश्नांची एका वाक्यात उत्तरे लिहा. [5]

1) ज्ञानरचनावादाचे प्रकार कोणते?

2) 'अध्ययन निष्पत्ती' म्हणजे काय?

3) अध्ययन संक्रमणाचे प्रकार सांगा.

4) विस्मरणाचा अभ्यास सर्वप्रथम कोणत्या मानसशास्त्रज्ञाने केला?

5) थॉर्नडाईक यांनी दिलेले अध्ययन विषयक नियम कोणते?

Q2) खालील प्रश्नांची 250 शब्दांत उत्तरे द्या. (कोणतेही सहा) [30]

1) अध्ययन प्रक्रियेचे स्वरूप स्पष्ट करा.

2) अवधान म्हणजे काय? अवधानाचे तीन प्रकार स्पष्ट करा.

3) ब्रुनरच्या अनुदेशन उपपत्तीमध्ये कोणत्या घटकांचा समावेश दिसून येतो?

4) सहकार्ययुक्त अध्ययनाच्या कार्यवाहीचे घटक स्पष्ट करा.

5) अध्यापनाची तत्त्वे स्पष्ट करा.

6) अध्ययनार्थी स्वायत्तता म्हणजे काय? अध्ययनार्थी स्वायत्ततेवर परिणाम करणारे घटक कोणते?

7) शिक्षकी व्यवसायाची वैशिष्ट सांगा.

8) संगणक सहाय्यित अनुदेशनाचे प्रकार स्पष्ट करा.

Scanned with OKEN Scanner

Q3) अध्ययन म्हणजे काय? अध्ययनावर परिणाम करणारे शाळा, शिक्षक व कुटुंबविषयक घटक कोणते, ते स्पष्ट करा. **[10]**

Q4) आसुबेलची अर्थपूर्ण अध्ययन व अनुदेशन उपपत्ती स्पष्ट करा. **[10]**

किंवा

अध्यापनाचे विविध स्तर कोणते? स्मरण स्तरावरील अध्यापन करण्यासाठी वापरले जाणारे हर्बार्टचे अध्यापन प्रतिमान स्पष्ट करा.

Q5) शिक्षकाच्या बहुविध जबाबदाऱ्या सोदाहरण स्पष्ट करा. **[10]**

किंवा

ज्ञानरचनावाद म्हणजे काय? ज्ञानरचनावादानुसार अध्यापन करताना शिक्षकाची भूमिका कशी असावी?

Scanned with OKEN Scanner

Seat No.	

SJ - 56

Total No. of Pages : 03

B.Ed. (Part-I) (Semester-II)
Examination, April-2025
Pedagogy of School Subject I -HISTORY
Sub. Code : 77930

Day and Date : Monday, 28-04-2025 **Total Marks : 35**

Time : 10.30 a.m. to 12.00 p.m.

Instructions : 1) All questions are Compulsory.
2) Figures to the right indicate Full Marks.
3) Candidates who intend to write their answer in Marathi are advised to read original questions in English.

Q.1) Choose the correct alternatives for the following questions. (5)

i) Student tells name of historical person, this specification is related to ..... objective.

A) Knowledge
B) Understanding
C) Application
D) Skill

ii) Television is ..... types of Media.

A) Visual
B) Audio
C) Audio-visual
D) None of these

iii) ..... is the Primary Resource.

A) Biography
B) Bakhari
C) Ballad
D) Coins

iv) ..... is a teacher-centric teaching method.

A) Lecture
B) Discussion
C) Project
D) Dramatization

P.T.O.

Scanned with OKEN Scanner

v) In ..... teaching strategy more than one teacher teach in one class.

A) Supervised Study
B) Computer Aided Teaching
C) Team Teaching
D) None of these

Q.2) Answer the following questions in 250 words. (Any Two) **(10)**

1) Write the Maxims of teaching history subject.

2) How do you use Visual media in History Teaching?

3) Explain the importance of history room.

Q.3) Answer the following Questions in 800 Words. **(10)**

What is meant by Narration Method? Explain the merits and demerits of Narration Method.

Q.4) Answer the following Question in 800 Words. **(10)**

Explain the Instructional Objectives of History teaching with examples.

OR

State the correlation of history subject with other school subjects.

मराठी रुपांतर

सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

3) जे विद्यार्थी मराठीतून परीक्षा देऊ इच्छितात त्यांनी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पाहावी.

प्र. 1) योग्य पर्याय निवडून रिकाम्या जागा भरा. **(5)**

1) विद्यार्थी घटना सांगतो, हे स्पष्टीकरण ..... उद्दिष्टाशी निगडित आहे.

अ) ज्ञान
ब) आकलन
क) उपयोजन
ड) कौशल्य

Scanned with OKEN Scanner

2) दूरदर्शन हे ..... प्रकारचे माध्यम आहे.

अ) दृक ब) श्राव्य

क) दृक-श्राव्य ड) यापैकी एकही नाही

3) ..... हा प्राथमिक स्रोत आहे.

अ) चरित्र ब) बखरी

क) पोवाडे ड) नाणी

4) .....ही शिक्षक केंद्रित अध्यापन पद्धती आहे.

अ) व्याख्यान ब) चर्चा

क) प्रकल्प ड) नाट्यीकरण

5) ..... अध्यापन कार्यनीतिमध्ये एकापेक्षा जास्त शिक्षक एका वर्गात अध्यापन करतात.

अ) पर्यवेक्षित अभ्यास ब) संगणक साहाय्यित अध्यापन

क) गट अध्यापन ड) यापैकी एकही नाही

प्र. 2) खालील प्रश्नांची उत्तरे 250 शब्दात लिहा (कोणत्याही दोन) **(10)**

1) इतिहास अध्यापनाची सूत्रे लिहा.

2) दृक माध्यमांचा तुम्ही इतिहास अध्यापनासाठी कसा वापर कराल?

3) इतिहास खोलीचे महत्त्व स्पष्ट करा.

प्र. 3) खालील प्रश्नाचे उत्तर 800 शब्दात लिहा. **(10)**

कथन पद्धत म्हणजे काय? कथन पद्धतीचे गुण व मर्यादा स्पष्ट करा.

प्र. 4) खालील प्रश्नाचे उत्तर 800 शब्दात लिहा. **(10)**

इतिहास अध्यापनाची अनुदेशनीय उद्दिष्टे सोदाहरण स्पष्ट करा.

किंवा

इतिहास विषयाचा इतर शालेय विषयांशी असणारा समवाय सांगा.

Scanned with OKEN Scanner

Seat No.	

SJ - 57

Total No. of Pages : 02

B.Ed. (Part-I) (Semester-II)
Examination,April 2025
GEOGRAPHY
Pedagogy of School Subject I -Geography
Sub. Code : 77931

Day and Date : Monday, 28.04.2025 **Total Marks : 35**

Time : 10.30 a.m. to 12.00 p.m.

Instructions : **1) All questions are compulsory.**
2) Figures to the right indicate full marks.
3) Candidates who intend to write their answer in Marathi are advised to read original questions in English.

Q.1) Answer the following in one sentence. **(5)**

A) What is Map Scale?

B) What are the total latitudes?

C) On which day is Geography Day Celebrated?

D) What is Khagras Solar Eclipse?

E) What is curriculum?

Q.2) Answer the following in 250 Words. (Any Two) **(10)**

A) Explain the usefulness of Regional Method to teaching Geography.

B) Explain the modern concept of Geography.

C) What are the objectives of Geography curriculum at secondary level?

Q.3) Answer the following question in about 800 Words. **(10)**

Explain the concept of continuous comprehensive evaluation. Explain the advantages of continuous comprehensive evaluation.

Scanned with OKEN Scanner

Q.4) Explain the Maxims of teaching Geography. How will you use them in your teaching? **(10)**

OR

How will you use the textbook for teaching effective studies in Geography?

मराठी रुपांतर

सूचना : **1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.**

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

3) मराठीतून उत्तर लिहू इच्छिणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पाहणे इष्ट ठरेल.

प्र. 1) एका वाक्यात उत्तरे लिहा **(5)**

अ) नकाशाप्रमाणाची व्याख्या लिहा.

ब) एकूण अक्षवृत्ते किती आहेत?

क) भूगोल दिन कोणत्या दिवशी साजरा केला जातो?

ड) खग्रास सूर्यग्रहण म्हणजे काय?

इ) अभ्यासक्रम म्हणजे काय?

प्र. 2) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे 250 शब्दात लिहा. **(10)**

अ) भूगोल अध्यापनाच्या प्रादेशिक पद्धतीची उपयुक्तता स्पष्ट करा.

ब) भूगोलाची आधुनिक संकल्पना स्पष्ट करा.

क) भूगोल अभ्यासक्रमाची माध्यमिक स्तरावरील उद्दिष्टे कोणती?

प्र. 3) खालील दिलेल्या प्रश्नांचे उत्तर 800 शब्दात लिहा. **(10)**

सातत्यपूर्ण सर्वंकष मूल्यमापनाची संकल्पना स्पष्ट करून सातत्यपूर्ण सर्वंकष मूल्यमापनाचे फायदे सांगा.

प्र. 4) भूगोल अध्यापनाची सूत्रे सांगून तुम्ही तुमच्या अध्यापनात त्यांचा वापर कसा कराल? **(10)**

किंवा

भूगोल विषयाच्या परिणामकारक अध्ययन-अध्यापनासाठी तुम्ही पाठ्यपुस्तकाचा वापर कसा कराल?

Scanned with OKEN Scanner

Seat No.	

SJ - 58

Total No. of Pages : 03

B.Ed. (Part-I) (Semester II)
Examination, April 2025
Pedagogy of School Subject I
Mathematics Methodology (Paper 6a-II)
Sub. Code : 77933

Day and Date : Monday, 28.04.2025 **Total Marks : 35**

Time : 10.30 a.m. to 12.00 p.m.

Instructions : **1) All Questions are Compulsory.**
2) Figures to the right indicate Full Marks.
3) Candidates who intend to write their answer in Marathi are advised to read original questions in English.
4) Answer of Questions number 3 and 4 write in 800 Words.

Q.1) Choose the correct alternative for the following questions. **(5)**

i) The book 'Sidhant Shiromani' was written by .....

A) Arya Bhatta B) Pythagoras
C) Bhaskaracharya D) Ramanujan

ii) Student explain the types of triangle is an example of ..... objective.

A) Knowledge B) Understanding
C) Application D) Skill

iii) ..... method is used to test mathematical formula.

A) Inductive B) Analysis
C) Deductive D) Synthesis

iv) Programmed learning method is based on ..... theory.

A) B.F. Skinner B) Aristotle
C) Asubel D) Kilpatrick

Scanned with OKEN Scanner

v) 'Mathematics is the Mirror of Civilization' this Sentence is given by .....

A) Locke B) Rusell

C) Pascal D) Hogben

Q.2) Answer the following questions in 250 Words (Any Two) **(10)**

A) Explain the Contribution of Ramanujan in Mathematics.

B) Explain the aims of teaching Mathematics.

C) Explain the principles of Co-operative learning strategies.

Q.3) Explain the Analysis-synthesis method of teaching Mathematics with reference to the following points. **(10)**

A) Meaning B) Procedure C) Merits D) Demerits

Q.4) What is Correlation ? Explain the Correlation within the subject and other subject to Mathematics. **(10)**

OR

What are the classroom objectives of teaching Mathematics. Explain it with examples.

मराठी रुपांतर

सूचना : **1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.**

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

3) मराठीतून उत्तर लिहू इच्छिणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पाहणे इष्ट ठरेल.

4) प्रश्न क्र. 3 आणि 4 ची उत्तरे ही 800 शब्दात लिहावीत.

प्र. 1) योग्य पर्याय निवडून रिकाम्या जागा भरा. **(5)**

1) 'सिद्धांत शिरोमणी' हा ग्रंथ ..... यांनी लिहिला.

अ) आर्यभट्ट ब) पायथागोरस

क) भास्कराचार्य ड) रामानुजन

Scanned with OKEN Scanner

2) 'विद्यार्थी त्रिकोणाचे प्रकार स्पष्ट करतो' हे ..... उद्दिष्टाचे उदाहरण आहे.

अ) ज्ञान ब) आकलन

क) उपयोजन ड) कौशल्य

3) गणितातील सूत्र तपासण्यासाठी ..... पद्धतीचा उपयोग करतात.

अ) उद्‌गामी ब) पृथक्करण

क) अवगामी ड) संयोजन

4) क्रमान्वित अध्ययन पद्धती ..... यांच्या सिद्धांतावर आधारित आहे.

अ) बी.एफ. स्कीनर ब) ॲरिस्टॉटल

क) आसुबेल ड) किलपॅट्रिक

5) 'गणित सभ्यता आणि संस्कृतीचा आरसा आहे' हे विधान ..... यांनी केले आहे.

अ) लोके ब) रसेल

क) पास्कल ड) हॉगबेन

प्र. 2) खालील प्रश्नांची 250 शब्दांमध्ये उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) **(10)**

अ) रामानुजन यांचे गणितातील योगदान लिहा.

ब) गणित अध्यापनाची ध्येये स्पष्ट करा.

क) सहकार्यात्मक अध्ययन कार्यनीतिची तत्त्वे स्पष्ट करा.

प्र. 3) गणित अध्यापनाची पृथक्करण - संयोजन पद्धती खालील मुद्यांच्या आधारे स्पष्ट करा. **(10)**

अ) अर्थ ब) कार्यपद्धती क) गुण ड) दोष

प्र. 4) समवाय म्हणजे काय ? गणिताच्या शाखांतर्गत व इतर विषयांशी समवाय स्पष्ट करा. **(10)**

किंवा

गणिताच्या वर्गाध्यापनाची उद्दिष्टे कोणती ? सोदाहरण स्पष्ट करा.

Scanned with OKEN Scanner

Seat No.	

SJ - 60

Total No. of Pages : 4

B. Ed. (Semester – II)
Examination – April 2025
Assessment for Learning
Sub. Code : 77934

Day and Date : Tuesday, 29/04/2025 **Total Marks : 70**

Time : 10.30 am to 01.30 pm

Instruction : **1) All questions are compulsory**
2) Figures to the right indicate full marks.
3) Read English paper as original version.
4) Answer the question number 3, 4 and 5 in 800 words

Q. 1 A) Fill an appropriate alternatives in the following. **[5]**

i) ……are used to classify men and women.

a) Nominal scale b) Ordinal scale

c) Interval scale d) Ratio scale

ii) ……. refers to the processing of received information based on previous knowledge.

a) Social constructivism b) Cognitive constructivism

c) Group constructivism d) none of these

iii) ……. is the use of acquired knowledge.

a) Imitation b) Artiulation

c) Application d) Organization

iv) A ……. is tool for teacher observation technique.

a) introspection b) peer-observation

c) teacher observation d) daily observation

Scanned with OKEN Scanner

v) The area of a frequency polygon is ..... to the total multiple.

a) less b) more

c) inversely proportional d) in proportional

B) Answer in one sentence. [5]

i) What is constructivism?

ii) What is the purpose of diagnostic assessment?

iii) Write the definition of peer assessment.

iv) What is an open question?

v) Write the purpose of objective questions.

Q. 2. Answer any six of the following in 250 word. [30]

a) Explain the characteristics of measurement.

b) Explain the difference between collaborative and Co-operative learning.

c) Explain the need for continuous and comprehensive assessment?

d) Explain the need for formative continuous assessment.

e) Explain the aims of daily observation.

f) Explain the uses of student portfolio.

g) Explain the solutions to reduce the defects of long answer question.

h) What is mean? Explain the merits and limitations of mean.

Q. 3. Explain the nature of school based examinations. [10]

Q. 4. Explain the advantages and limitations of projection technique by stating the tools of projection technique. [10]

OR

What is the diagnostic test? How to use it to assess performance of your students?

Q. 5. Explain the criterions of good evaluation tools. [10]

OR

SSAE22

Scanned with OKEN Scanner

OR

How can measures of central tendency to be used to compare student test scores? Explain it.

मराठी रूपांतर

सूचना : 1) **सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.**

2) **उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.**

3) **मूळ प्रश्नपत्रिकेसाठी इंग्रजी - रूपांतर वाचा.**

4) **प्रश्न क्र 3, 4, व 5 यांची उत्तरे प्रत्येकी 800 शब्दांत लिहा.**

प्र. 1 अ) रिकाम्या जागी योग्य पर्याय भरा. [5]

i) स्त्री आणि पुरुष यांच्या वर्गीकरणासाठी ..... वापरतात.

अ) नामांकन श्रेणी ब) क्रमांकन श्रेणी

क) अंतर श्रेणी ड) गुणोत्तर श्रेणी

ii) प्राप्त माहितीवरून पूर्णानुभवाच्या आधारे प्रक्रिया करणे हे ..... मध्ये अभिप्रेत आहे.

अ) सामाजिक रचनावाद ब) बोधात्मक रचनावाद

क) समूह रचनावाद ड) यापैकी नाही.

iii) मिळालेल्या ज्ञानाचा वापर करणे म्हणजे ..... होय.

अ) अनुकरण ब) संधीकरण

क) उपयोजन ड) संघटन

iv) पडताळा सूची हे ..... तंत्राचे साधन आहे.

अ) आत्मनिरीक्षण ब) सहाध्यायी निरीक्षण

क) शिक्षक निरीक्षण ड) दैनंदिन निरीक्षण

v) वारंवारिता बहुभुजाचे क्षेत्रफळ हे एकुण गुणाकाराच्या ..... असते.

अ) कमी ब) अधिक

क) व्यस्त प्रमाणात ड) समप्रमाणात

Scanned with OKEN Scanner

ब) **एका वाक्यात उत्तरे लिहा.** [5]

i) ज्ञानरचनावाद म्हणजे काय?

ii) नैदानिक मूल्यनिर्धारणाचा उद्देश कोणता?

iii) सहाध्यायी मूल्यनिर्धारणाची व्याख्या लिहा.

iv) मुक्त प्रश्न म्हणजे काय?

v) वस्तुनिष्ठ प्रश्नाचा उद्देश लिहा.

प्र. 2. खालीलपैकी कोणत्याही सहा प्रश्नांची उत्तरे 250 शब्दात लिहा. [30]

अ) मापनाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

ब) सहयोगात्मक व सहकार्यात्मक अध्ययन यातील फरक स्पष्ट करा.

क) सातत्यपूर्ण आणि सर्वंकष मूल्यनिर्धारणाची गरज स्पष्ट करा.

ड) आकारिक मूल्यनिर्धारणाची आवश्यकता स्पष्ट करा.

इ) दैनंदिन निरीक्षणाचे हेतू स्पष्ट करा.

फ) विद्यार्थी संचिकेचे उपयोग स्पष्ट करा.

य) दिर्घोत्तरी प्रश्नांचे दोष कमी करण्याचे उपाय स्पष्ट करा.

र) मध्यमान म्हणजे काय? मध्यमानाचे गुण आणि मर्यादा स्पष्ट करा.

प्र. 3. शालाधिष्ठित परीक्षांचे स्वरूप स्पष्ट करा [10]

प्र. 4. प्रक्षेपण तंत्राची साधने सांगून प्रक्षेपण तंत्राचे फायदे आणि मर्यादा स्पष्ट करा. [10]

किंवा

नैदानिक चाचणी म्हणजे काय? तुमच्या विद्यार्थ्यांचे परीक्षण करण्यासाठी नैदानिक चाचणी कशी वापराल?

प्र. 5. चांगल्या मापन साधनांचे निकष स्पष्ट करा. [10]

किंवा

तुमच्या विद्यार्थ्यांचे परीक्षेतील गुणांची तुलना करण्यासाठी केंद्रीय प्रवृत्तीची परिमाणे कशी वापराल?

Scanned with OKEN Scanner

Seat No	

B.Ed. (Part - I) (Semester - II) (NEP 2.0)
Examination, November– 2025
Assessment for Learning
Sub. Code: 77934

Day and Date : Friday, 21/11/2025 **Total Marks :70**
Time : 10.30 a. m. to 1.30 p.m.

Instructions : 1) **Figure to the right indicate full marks.**
2) **The candidates who intend to write their answer in Marathi are advised to read the original question paper in English Answer of question 3 and question 4 should be given in 800 words**

Q1 A) Fill in the blanks with appropriate alternative and rewrite the sentences. **(5)**

i) The quantitative characteristic of anything is.....
a) Measurement b) Assessment
c) Both a) and b) d) None of these

ii) Assessment of effective domain means.....
a) Quantitative assessment b) Qualitative assessment
c) Diagnostic assessment d) None of these

iii) ___ Is the tool of qualitative assessment
a) Written exam b) Check list
c) Practical exam d) Oral exam

iv) ___ Question is based on objective understanding
a) Write the definition b) Solve the examples
c) Write the difference d) Draw the diagram

Scanned with OKEN Scanner

v) Mean =.....

a) Middle figure

b) Mathematical average

c) The number which is mostly repeated

d) None of above

B) Answer the following questions in one sentence (5)

i) What is meant by formative evaluation?

ii) What is meant by attitude?

iii) Write the specification of application

iv) Write a example of short answer question

v) What are the types of feedback?

Q. 2 Write the answer of following questions in short (any 6) (30)

1) Explain the principle of assessment

2) Write the difference between measurement and evaluation

3) Explain the qualitative tools of assessment

4) Explain the importance of answer key

5) Calculate the mean of following series

47,54,29,34,63,51,16

6) Explain the grading system

7) Write a short note on project

Q3) Explain the bloom taxonomy of objective (10)

Q4) Explain the types of questions with examples (10)

OR

Explain the quantitative tools of assessment

Q5) Explain the concept of continuous and comprehensive evaluation with its merits. (10)

OR

Explain the concept and importance of achievement test. Explain steps of constructing achievement test.

Scanned with OKEN Scanner

मराठी रुपांतर

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडवणे आवश्यक

2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवतात

Q1 अ) योग्य पर्याय निवडा. **(5)**

1) एखाद्या गोष्टीचे संख्यात्मक वैशिष्ट्य म्हणजेच. . . . . .

अ) मापन ब) मूल्यमापन

क) अ आणि ब दोन्ही ड) यापैकी एकही नाही

2) भावात्मक क्षेत्राचे मूल्यमापन म्हणजेच.....

अ) संख्यात्मक मूल्यमापन ब) गुणात्मक मूल्यमापन

क) निदानात्मक मूल्यमापन ड) यापैकी एकही नाही

3) ____ हे गुणात्मक मूल्यमापनाचे साधन आहे

अ) लेखी परीक्षा ब) पडताळा सूची

क) प्रात्यक्षिक परीक्षा ड) तोंडी परीक्षा

4) ____ हा प्रश्न आकलन या उद्दिष्टावर आधारित आहे

अ) व्याख्या लिहा ब) उदाहरणे सोडवा

क) फरक स्पष्ट करा ड) आकृती काढा

5) मध्यमान = ____

अ) मधला अंक

ब) गणितीय सरासरी

क) मालिकेमध्ये सर्वात जास्त वेळा येणारा प्राप्तांक

ड) यापैकी एकही नाही

Scanned with OKEN Scanner

ब) खालील प्रश्नांची एका वाक्यात उत्तरे लिहा.

1) आकारिक मूल्यमापन म्हणजे काय?

2) अभिवृत्ती म्हणजे काय?

3) उपयोजन या उद्दिष्टाचे स्पष्टीकरण लिहा.

4) लघुत्तरी प्रश्नाचा नमुना लिहा.

5) प्रत्याभरनाचे प्रकार सांगा.

प्र.2) खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही सहा) **(30)**

1) मूल्यमापनाची तत्वे स्पष्ट करा.

2) मापन आणि मूल्यमापन यातील फरक स्पष्ट करा.

3) मूल्यमापनाची गुणात्मक साधने स्पष्ट करा.

4) उत्तर सूची चे महत्व स्पष्ट करा.

5) खालील सारणीचे मध्यमान काढा.

47,54,29,34,63,51,16

6) श्रेणी पद्धत स्पष्ट करा.

7) प्रकल्प यावर आधारित टीप लिहा.

प्र. 3 डॉक्टर ब्लूम यांचे उद्दिष्टांचे वर्गीकरण स्पष्ट करा. **(10)**

प्र.4 प्रश्न प्रकार सोदाहरण स्पष्ट करा. **(10)**

प्र.5 सर्वंकष व सातत्यपूरण मूल्यमापनाची संकल्पना सांगून त्याचे फायदे स्पष्ट करा. **(10)**

अथवा

संपादन चाचणीची संकल्पना आणि महत्त्व सांगून संपादन चाचणी तयार करणयाच्या पायऱ्या स्पष्ट करा.

Scanned with OKEN Scanner